КОМПОСТУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА СТАЛИХ ПРАКТИК УПРАВЛІННЯ РОДЮЧІСТЮ ҐРУНТІВ

Разно М.Р., Босюк А.С., Сакун С.В., Бутко В.С.
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Компостування є одним із найефективніших і екологічно безпечних методів переробки органічних відходів, що дозволяє зберігати родючість ґрунтів і покращувати їх структуру. У контексті сталих практик управління родючістю ґрунтів компостування відіграє важливу роль, оскільки дає можливість не лише утилізувати органічні відходи, але й забезпечувати ґрунт необхідними поживними речовинами, в тому числі мікроелементами та біологічно активними речовинами, поліпшувати його водо- і повітропроникність. Окрім того, компостування сприяє зниженню використання хімічних добрив, що має позитивний вплив на екологічну ситуацію та збереження біорізноманіття.

Внаслідок військових дій ґрунти, які опиняються в зоні активного використання зброї, військової техніки, зазнають дії пожеж та мають знижену родючість. Відновлення деградованих внаслідок військових дій ґрунтів повинно відбуватися з використанням сталих практик та економічної доцільності. Компост є доступним, легким у практичному виготовленні і економічним добривом, яке можна використовувати на присадибних ділянках для покращення якості врожаю, що, у свою чергу, сприяє поліпшенню добробуту населення [1].

Компостування є біологічним процесом розкладу органічних матеріалів за участю мікроорганізмів, внаслідок чого утворюється органічне добриво – компост, багатий на поживні речовини, що сприяють росту рослин. Відходи, які можуть бути використані для компостування, включають рослинні залишки, гній, кухонні відходи, а також інші органічні матеріали. Процес компостування проходить у кілька етапів: підготовка матеріалів, закладання компостної купи, процес аеробного розкладу, а потім використання готового компосту як добрива. Проблематичним є додавання гною на деокупованих територіях до складу компосту, адже спостерігається суттєве зменшення кількості домогосподарств, які тримають свійських тварин та птицю, оскільки відновлення тваринництва вимагає більших капіталовкладень й у випадку загострення ситуації на фронті вимагає витрат на евакуацію або спонукає залишати тварин.

У даній роботі було досліджено ставлення мешканців деокупованих територій до використання компостів. Серед опитаних 35% використовують компостування постійно; 22% почали компостувати харчові відходи після 24.02.2022 року, серед них 15% після повернення на деокуповані території; 18% категорично не планують компостувати будь-які типи органічних відходів; 25% розмірковують над можливістю компостування відходів.

Література:

1. Тихомирова Т. С., Шестопалов О. В., Разно М. Р., Кочетов М. С. Дослідження впливу складу компосту на його здатність покращувати якість ґрунтів. *Аграрні Інновації*. 2024. (№25). С. 72–78.